

Croatica XXX – 49-50, Zagreb

Izvorni znanstveni članak

Manfred Jähnichen

GOVOR PRIGODOM PREDSTAVLJANJA
ANTOLOGIJE HRVATSKOG PJSNIŠTVA
»DAS SCHLANGENHEMD DES WINDES«*

UDK 886.2-1

Nadilazeći neposrednu svrhu, tj. predstavljanje jedne prevažne antologije, autor daje niz naznaka kulturološke, međusveučilišne, traduktološke i književnokritičke naravi, što ih antologija potiče, te svojom vlastitom, poetološkom strukturom zorno izražava.

* Odnosi se na predstavljanje knjige u Goethe-Institutu u Zagrebu 6. lipnja 2000. Antologiju je uredio tj. izabrao više od dvadesetak prevoditelja, napisao predgovor i osnovne obavijesti upravo Prof. Dr. Manfred Jähnichen, a na temelju izbora hrvatskih pjesnika što ga je prethodno bio obavio Slavko Mihalić. Antologiju »Das Schlangenhemd des Windes« (otprilike: Zmijski svlak vjetra) objavili su zajedno *Gollenstein Verlag* iz Blieskastela i *Erasmus Naklada* iz Zagreba.

Gospode i gospodo,

Izraz *Odvažnost izbora*, kojim sam naslovio svoje izlaganje o hrvatskom pjesništvu općenito u prijevodima na njemački te konkretno o antologiji pjesništva 20. stoljeća što je ovdje valja predstaviti, a kojoj smo pak za naslov odabrali jedan stih Antuna Šoljana u njemačkom prijevodu, metaforičan je koliko i vrlo izravan. Prevoditi hrvatsko pjesništvo na njemački odvažan je čin zato, jer se tu izbor (1.) tiče jedne književnosti na koju se u njemačkom jezičnom kontekstu još uvijek obraća premalo pozornosti pa je se i ne razmatra, i (2.), u mojoj se zemlji poezija i tako malo čita, pa je ona već i time mnogima od samog početka nešto dvojbena. Znalac tu već prema svojim snagama može upućivati na bogatu tradiciju te hrvatske književnosti, koja je eto već u renesansi i baroku posjedovala vrhunce europskog ranga, ali će on unatoč tomu stajati kao nekakav biblijski propovjednik u pustinji, komu će se sućutno podsmjehivati.

Hrvatska je književnost - ne smijemo pred tim zatvarati oči - još uvijek nešto poput egzotične pojave - premda se jedan Marko Marulić ili Marin Držić, jedan Ivan Gundulić ili Ivan Mažuranić, jedan Silvije Strahimir Kranjčević, Antun Gustav Matoš ili Miroslav Krleža, Tin Ujević, Dragutin Tadijanović, jedan Jure Kaštelan, Ivan Slamnig, Slavko Mihalić ili jedna Vesna Parun i mnogi drugi, više doista ne moraju bojati usporedbe s europskim književnostima.

No oni su djelovali odnosno djeluju u jednom nacionalnom kontekstu, koji se u Europi, pogotovo u Njemačkoj, primao i prima k znanju posebice kao svijet ljeta na Jadranu, odn., tijekom ratova iz najnovijih vremena, kao granično područje prema poslovičnom europskom žarištu nemira, Balkanu. Ali da je ta Hrvatska istodobno i europska kulturna zemlja sa stanovitim zapadnim tipom kulture, koji u sebi sjedinjuje srednjoeuropske, panonske, mediteranske i balkanske elemente, na to se u pravilu zaboravlja.

Pritom je već Goethe - preko posredničkoga talijanskog - svojim prijevodom »morlačke« pučke balade »Tužbalica o plemenitoj Hasanaginici« upozorio na to područje, srčana je pak Ina von Düringsfeld, pa i drugi putopisci sredinom 19. stoljeća, zapisala svoje dojmove o Dalmaciji i Istri, ili je, i još uvijek jest, njemačka i austrijska slavistika bila povezana s hrvatskim znanstvenicima, u nas u Berlinu primjerice između 1874. i 1880. s Vatroslavom Jagićem, ili, tijekom moga dugogodišnjega rada na Humboldtovom sveučilištu, s brojnim lektorima i gostujućim predavanjima hrvatskih docenata i profesora, ili sa sudionicima na mojim južnoslavističkim skupovima. Hrvatsku su književnost opet - gleda li se iz Njemačke - isprva više promicala periferna mjesta, primjerice Osijek, ili periferna periodika, primjerice »Agramer Tageblatt«, a tek onda, početkom 20. st., Graz, te tijekom zadnjih pol stoljeća sve više München, Frankfurt, Berlin ili Leipzig. Imena kao što su Krleža ili Marinković, Aralica ili Ugrešić - opet tek kao primjeri - u međuvremenu su u našoj njemačkoj suvremenosti tako postala poznatija, navlastito otkad na njemačkom postoji poticajna »Povijest hrvatske književnosti« Ive Frangeša. Glede lirike posebice su zaslužna bila iz-

danja zagrebačkog časopisa »Die Brücke/Most«, među njima prvenstveno antologija novije hrvatske lirike iz 1969. što ju je bio sastavio Ruprecht Slavko Baur, ili »Antologija starije hrvatske lirike« u dobru izboru Rafe Bogišića, ili pak izvrsni prepjevi Miroslava Krleže ili Maka Dizdara od strane Ine Jun-Broda. Glede učinka u Austriji i Njemačkoj neophodno je spomenuti uspjele prijevode pjesama Slavka Mihalića od strane Klause D. Olofa.

No ja vas doista ne kanim zamarati poviješću njemačke odn. austrijske recepcije hrvatske književnosti i posebno pjesništva; putem nekoliko sam činjenica samo htio signalizirati, koliko je važna svaka knjiga koja prenosi hrvatsku kulturu u njemački jezik te time pomaže graditi mostove razumijevanja ponad kultura. Antologija koja je pred nama, a ona pokušava predstaviti razvoj hrvatskog pjesništva 20. stoljeća, zamišljena je baš kao takva knjiga, kako to oba nakladnika, Alfred Diwersy (*Gollenstein-Verlag*) i Srećko Lipovčan (*Erasmus Naklada*) naglašuju dapače već na samom početku knjige: »Naša je želja približiti tom knjigom hrvatsku kulturu njemačkom čitatelju, te potaknuti europsku kulturnu razmjenu na bolje uzajamno razumijevanje među narodima.«

Mene je kao priređivača, koji je tako mogao nastaviti niz već započet u Gollensteina antologijom slovačkog pjesništva »Bijele noći s pijetlom«, od samog početka obvezivala ta visoka kulturnopolitička i književna vrijednost: putem poezije okarakterizirati Hrvate, koji su uvijek pripadali Europi i - uza sav opravdan nacionalni ponos - istodobno se uvijek osjećali i osjećaju se Europejcima, neporecivim dijelom te Europe. Jer dinamika njihova pjesništva u 20. st. od Moderne s početka stoljeća pa do postmodernih pjesničkih postupaka današnjice pokazuje vremensko i - što je još važnije - idejno i književno usuglašavanje s razvojnim tendencijama Europe i svjetske književnosti. Pritom to pjesništvo - što je još važnije - posjeduje svoje velike pjesničke osobnosti europskog dosega. Ako mi je dopušteno uzajmiti prvi dio toposa uobičajena za Njemačku 19. st., toposa »zemlja pjesnika i mislilaca«, moglo bi se reći: Hrvatska je zemlja pjesnika.

Izraditi antologiju s takvim ciljevima bilo je koliko zavodljivo toliko i poticajno, jer sam od samog početka imao uza se pouzdane i upućene surborce. Bio je to ponajprije Slavko Mihalić, stari moj prijatelj, pjesnik europskog značenja i pravi političar kulture, s pjesničkim autoritetom i u stvarima antologija hrvatskog pjesništva - svojedobno je naime, 1966., zajedno s Josipom Pupačićem i Antunom Šoljanom sastavio značajnu »Antologiju hrvatske poezije dvadesetog stoljeća«, koja je zapravo predstavljala novo vrednovanje hrvatskog pjesništva uz *estetička* mjerila. Na tu se antologiju sada nadovezao S. Mihalić te je proširio za posljednju trećinu 20. st., što uz množinu tekstova tijekom tih 35 godina nije bilo nipošto jednostavno. On je međutim predložio valjan izbor, u kojemu i njemački čitatelj na pjesničkim tekstovima može slijediti dinamiku hrvatskog pjesništva od Moderne pa do - često ekspresionistične - avangarde te socijalne i nacionalne osjećajnosti tridesetih godina, koja se kasnije potvrdila kao književnost oporbe i otpora u Drugom svjetskom ratu. Nakon 50-tih godina tada se stvara nova

europska protega, s pravom zahvaljujući djelatnosti »krugovaša« i njihovih suvremenika, kojima se kasnije pridružuju »razlogaši« te pjesnici 80-tih i 90-tih godina, a oni pak svoje individualne poetike često obogaćuju putem postmodernističkih postupaka, ostajući ipak - pokazuju to njihovi tekstovi - pri budnoj svijesti o vlastitu vremenu.

Drugi mi je pak važan suradnik bio dr. Srećko Lipovčan, taj mudri i strpljivi ravnatelj *Naklade Erasmus*, povjesničar, sociolog i publicist, novi moj prijatelj, koji mi je svojom temeljitošću i ustrajnošću pomagao prebroditi - recimo to s Brechtom - »muke razinâ«, a njih je bilo doista mnogo. Ili gospodin Alfred Diwersy, ravnatelj Gollenstein-Verlaga, u kulturnom smislu više znalac romanistike, ali koji je istodobno u Njemačkoj imao i rijedak sluh za vrijednosti kultura istočnih i jugoistočnih susjeda, kako to dokazuju i njegova dosadašnja izdanja iz poljske, češke i slovačke književnosti. Ili Sabine Lefevre, moja strpljiva berlinska kolegica i prijateljica, koja je - kao i toliko puta dosad - iznova prepisivala najnovije rukopise te ih sređivala, koja je obavila silnu korespondenciju te odašiljala brze faksove.

Tako oboružan mogao sam se tada dati na prepjeve, polazeći pritom od sljedećih načela, kojima sam se vodio na temelju svojih dugogodišnjih praktičnih iskustava prevoditelja i »prepjevatelja«, te svojih razmišljanja glede stilistike, poetike i teorije prevodenja:

1. 78 hrvatskih pjesnika od Moderne do postmoderne s njihovih 265 tekstova ne mogu prevesti tri ili četiri prepjevatelja: to bi - uza sve poštovanje glede prevoditeljskih postignuća pojedinčevih, koja mogu ići i do moguće kongenijalnosti - za posljedicu logično imalo nivealaciju poetika;

2. posegnuo sam dakle za krajnje velikim brojem prevoditelja, koji su se isprva na puko maglovito obećanje, kasnije uz primljen skroman honorar, pokazali spremni posvetiti se prevodenju:

a) iz opravdana štovanja hrvatskog pjesništva, pa bilo to iz književnih ili iz domoljubnih razloga;

b) iz prijateljstva prema meni, budući se već znamo i štujeemo na temelju već dosadašnjeg duljeg rada;

c) a našli su se tu i namjernici koji bi se sami ponudili, od kojih je međutim tek malo njih imalo nuždan osjećaj za *njemački* jezik - izlazni jezik - pa ih je tako tek malo njih bilo u stanju hrvatske izvornike predstaviti kao istorodne njemačke *jezične umjetnine*.

Tako su ostale ukupno 24 osobnosti iz Njemačke, Austrije i Hrvatske, s kojima sam pri prevodenju ove antologije intenzivno surađivao, i to:

a) poznati pjesnici kao što su R. Petraß, H. Grüning, W. Dege, A. Bostroem ili B. Struzyk;

b) poznati pisci, kao što su W. Eschker, W. Jähnichen, D. v. Törne ili A. Philippsen;

c) pjesnički obdareni književni znanstvenici, kao što su R. Lauer ili K. D. Olof ili A. Bremer;

d) namjernici kao što su: J. Brandstätter, D. Nehring, B. Perić, S. Muhamedagić ili C. Busija;

e) dvojezični pjesnici, kao što su I. Vrkljan (a sama je kao pjesnikinja zastupljena u antologiji), Z. Plepelić, ili Mate I. Ivandić.

Osim njih preuzeo sam i od troje pjesnika, I. Jun-Broda, H. Pataki i Slavka R. Baura, već objavljene prepjeve, jer njihovi prijevodi nose u sebi kakvoću istorodnosti, o brojnim drugim prijevodima to nije moguće reći.

Pri prevodenju sam se trsio polaziti od tipološkog afiniteta između hrvatskog pjesnika i njemačkog prevoditelja te postići da najviše jednog pjesnika prevodi jedan prevoditelj, što se ipak nije moglo postići.

Glede tog tipološkog afiniteta postojala su za mene dva bitna kriterija:

a) struktura izvornika i

b) poetika prevoditeljeva.

Iz toga slijedi (što je zapravo samo po sebi razumljivo, ali mnogi to, posebice početnici u prevodenju, ne razumiju), da prepjevatelj mora naći i »svoga« pjesnika. Netko može dobro prevesti primjerice Severa ili Ganzu, ali ne jednako tako dobro, recimo, Vidrića ili Ujevića.

Ovdje bih mogao izvesti čitavu tipologiju prevodenja hrvatskog pjesništva glede stupnja težine strukture izvornika, ali bi to uvelike nadilazilo određeno mi vrijeme izlaganja. Stoga ću se ograničiti samo na nekoliko primjera, kako bih vam na primjerima dao naslutiti uvijek drugačije konkretne teškoće; ne očekujte, molim vas, pri ovako skraćenu prikazu stanovitu sustavnost.

Dakle:

1. Tekstovi koji se na prvi pogled čine relativno jednostavni, koji su - kako je to često u suvremenom pjesništvu - duhovite aforistične refleksije ili meditacije, bez upadljivih jezično relevantnih posebnosti, primjerice:

Taj prah putuje knjigom

taj trk pada

niz ničiju kosinu

u ralje vjetra.

Kružni topot

u duboku povjesničku runu

prekri trava...

(Gojko Sušac)

Mate A. Ivandić to prevodi ovako:

Dieser Staub wandert durch das Buch

Sein Lauf fällt

entlang niemandes Schräge

in den Rachen des Windes

Der kreisende Hufschlag

im tiefen Vlies der Geschichte

bedeckte das Gras...

Leksičkom se egzaktnošću jasno pokazuje skoro prozna točnost prepjeva, te sposobnost da se u njemačkom nađu estetički učinkoviti ekvivalenti, npr. »der kreisende Hufschlag« za »kružni topot« ili »im tiefen Vlies der

Geschichte« za »u dugu povjesničku runu«; na toj semantičkoj razini - i prvenstveno na njoj - glede takvih se tekstova potvrđuje kakvoća prepjeva.

2. Takva - nazovimo je jednostavno tako - poetička linearnost nailazi na stanovitu modifikaciju čim ta semantička razina sadrži stanovitu stilističku valenciju, recimo prostački ton mladih ljudi, kako bi se tako prekrila svaka podtekstna emocionalnost, kako je to primjerice u Ivana Rogića Nehajeva:

Laka vam zemlja, dečki.

Ali tko i ne zapamti znat će se jer je neporecivo: da ste stajali tamo između Hrvatske i zla, kako je bog zapovjedio. I da ste tijelima koga su se sjećale još samo prisnosti s vedrinom i oružjem zauzeli sve putove krijumčara nesreće. Baštinik sam cijelog vremena što ste ga nepotrošenog ostavili za sobom...

Alida Bremer prevodi taj tekst naglašujući stilski obilježen leksik, po mom mišljenju istorodno:

Ruhet in Frieden, Jungs.

Selbst wenn es jemand vergessen sollte, wird man es jedoch immer wissen, weil es unverkennbar ist: daß ihr dort gestanden habt, zwischen Kroatien und dem Bösen, so wie Gott es wollte. Und daß ihr mit den Körpern, die nur noch vertraut mit Heiterkeit und Waffen waren, alle Wege der Schwarzhändler des Unheils besetzt habt. Ich bin der Erbe der gesamten Zeit, die unverbrecht hinter euch geblieben ist...

3. Da takva leksička i semantička preciznost izvornog teksta posjeduje i posve druge poetičke dimenzije pa time i posljedice prigodom prevodenja, neka tek naznači primjer iz Antuna Branka Šimića. Strogo apodiktički on je snagom riječi nazvao iskonsku povezanost svekolikog bića te se pritom oslonio na semantiku pojedinih riječi, putem kojih on formulira dvostožernost primjerice duha i tijela, života, smrti i prolaznosti, i to ovako:

*Pjesnici su čudenje u svijetu
Oni idu zemljom i njihove oči
velike i nijeme rastu pored stvari
Naslonivši uho
na ćutanje što ih okružuje i muči
pjesnici su vječno treptanje u svijetu*

Za ovu sam svrhu s različitih strana dobio različite inačice, među inima i jednu koja zvuči ovako:

*Dichter sind ein Wundern in der Welt
Sie durchwandern die Erde und ihre Augen
wachsen groß und stumm am Rande der Dinge
Das Ohr angelehnt
an das Schweigen, das sie umringt und quält,
sind die Dichter ein ewig Funkeln in der Welt.*

Odlučio sam se međutim za prepjev Wolfganga Eschkera, jer je samo on uspio dati pjesničku istorodnu snagu izvornika u gore naznačenoj sinkrizi. I to ovako:

*Die Dichter sind das Staunen in der Welt
Sie gehen durchs Land und ihre Augen
groß und stumm wachsen an den Dingen*

*Das Ohr zugeneigt
dem Schweigen das sie umgibt und quält
sind die Dichter das ewige Flimmern in der Welt*

Ovdje moram ograničiti broj svojih primjera, stoga samo ovoliko:

4. Primjer koji mi je vrlo karakterističan jest onaj što ga nudi čest nesporazum, a na njega sam naišao u sličnom poslu oko prevodenja Jaroslava Seiferta: naime, naizgled jednostavan recitativni govorni stil, što ga Dragutin Tadijanović tako majstorski zgušnjuje u pjesnički sublimiran iskaz, prevoditelja često zavodi na pomisao, kako je njegov odraz u nje-mačkome nešto lako, primjerice:

*Der Morgenstern ist an den Himmel gehestet
als vergoldete Nuss an den Himmel gehängt
Ihr verschlafenes Auge öffnet die Morgenröte
Ein verzognes Mädchen zornig
Weil sie durch Lärm so früh geweckt wurde,
die Unausgeschlafene...*

za pjesmu *Jutarnja zvijezda, pozlaćen orah*:

*Jutarnja zvijezda o nebo pribodena
Pozlaćen orah viseć na božićnom drvcu
Rasklopila je snene oči zora
djevojčica razmažena, ljutita,
što su je tako bukom izbudili
još neispavanu...*

Ali pjesnik W. Dege prevodi tu lijepu pjesmu Dragutina Tadijanovića ovako:

*Am Himmel hängt der Morgenstern
wie eine vergoldete Nuss am Christbaum
Schläfrig blinzelt die Morgenröte,
ein verwöhntes Mädchen, erbost,
durch Lärm so früh geweckt zu sein,
die Unausgeschlafene...*

Unatoč - ili upravo zato - lakim promjenama upravo glede aktualizacije iskaza na sintaktičkoj razini, i njemačka je inačica prava jezična umjetni-na, recitativni govorni stil izražen je na njemačkom jednako vjerno u svojoj ljepoti jezika, koja odgovara samovoljnoj prirodnosti u njezinoj kozmičkoj simboličnosti, kakvu baš Tadijanović uspijeva tako majstorski oživiti.

Dopustite mi još (5.) ovdje se dotaknuti problematike prevodenja koja se tiče starijih tekstova, u našem slučaju Moderne. Njihov semantičko-stilistički izraz u blizini originala, a kadšto i doslovnost na metaforičkoj razini, može tada lako djelovati zastarjelo, pa se izvorna pjesma zatekne bespo-moćna; često je tako bilo s prijevodima Matoša ili Vidrića, koje bi mi kadšto priposlali. Da bi kakva hrvatska pjesma u dikciji s početka 20. st. postala današnjom njemačkom pjesmom, potreban je određen modificirajući prijevod, koji dakako ne bi smio iskrivljavati izvornik, kako je to s Vidrićevom heineovski ironičnom pjesmom *Gonzaga*:

*Sveti Alojzije iz Španije,
Histerični klerik sa krinom,
Koj je cjelivo lubanje
Slatkom i strašnom gorčinom,
Sastao se na stubama
Pred zlatnom božijom dveri
S jednom u crno zavitom,
Blijedom i noćnom kćeri...*

Ta pjesma na modificiran i možda posve aktualiziran način, kako sam natuknuo, zvuči tada na njemačkom, a iste je vrste, ovako:

*Der fromme Aloysius aus Spanien
war ein Eiferer vor dem Herrn,
er küßte mit Inbrust Reliquien,
ihm lag das Lebendige fern.
Er traf auf den Stufen zur Kirche,
deren Tor ein Engel bewacht,
eine schwarz gekleidete, junge,
verängstigte Tochter der Nacht...*

Htio bih još, glede pjesama prevedenih sa štokavskoga hrvatskog, za kraj bar još uputiti na prepjeve tekstova Tina Ujevića; svi dosad mi poznati njemački prijevodi u najboljem su slučaju približnosti, kadšto čak i zanijemlost njemačkog jezika, kako to bolno pokazuje jedno nedavno njemačko izdanje. Stoga sam sa svojim prijateljem Waldemarom Degeom na tim prijevodima posebice dugo i intenzivno radio, te mislim da je taj daroviti pjesnik i prevoditelj, koji je još na smrtnoj postelji radio na prijevodu Matoševe *More*, konačno uspio dati na njemačkom pravog Tina Ujevića. Navodim njegovu, od mene i konačno prihvaćenu, 6. njemačku verziju te legendarne pjesme, *Svakidašnja jadikovka*, koju svi znate:

*Kako je teško biti slab,
kako je teško biti sam.
i biti star, a biti mlad...*

Kao primjer za moju tvrdnju, u Degeovu prepjevu te pjesme, koja tu nosi naslov *Alle Tage Klage*, počinje ovako:

*Wie schwer ist es, allein zu sein,
allein zu sein und schwach zu sein
und alt zu sein und doch noch jung!
Und gänzlich ohne Kraft zu sein
und ohne irgendwer, allein,
und friedelos, verzweifelt sein,
dahinzutrotten durch den Staub,
getreten werden in den Schmutz,
den Himmel sternlos über sich.
Und ohne Licht des Schicksal-Sterns,
der strahlend in die Wiege schien,
auch wenn er nur ein Irrlicht war...*

Čime se taj prepjev odlikuje, ritmička je zatvorenost a pritom ipak semantičko-stilistička i metaforička jednakovrijednost. A rado bih na kraju

ovdje još spomenuo i trud kojim je valjalo predstaviti pjesme pisane kajkavski i čakavski, a i one se nalaze u antologiji, sve ako to nikako nije moguće učiniti jednakovrijedno. A. Bostroem je tako pokušao prevesti pjesme poput Nazorove *Seh duš dan - Se zvezdi su sjale, kad sam te rodila* - u blizini dikcije njemačke pučke pjesme, otprilike:

*Die Sterne erstrahlten
als ich dich geboren,
das Zwitschern der Vögel
klang mir in den Ohren,
und als ich dich stillte,
der Nebel uns deckte,
da ich auf schwarze
Erde dich legte.
Schlaf mein Sohn, mein schöner Knab,
Rosmarin schmückt nun dein Grab.*

Legendarne Krležine *Balade Patrice Kerempuha* opet pravi su primjer genijalne jezične tvorbe u arhaiziranoj baroknoj kajkavštini. Rainhard Lauer i Ina Jun-Broda pokušali su, oboje, transponirati tu osobitu jezičnu dikciju, i to tako da su posegnuli za jednom arhaiziranom jezičnom formom iz doba Tridesetogodišnjeg rata. Prijevodi I. Jun-Broda jamačno su vam poznati, zato upućujem na R. Lauera, koji *Das Galgenlied* («Galženjačka») prevodi ovako:

*Firu - firu - firulei,
unter Galgen schallt die Schalmei.
Firu - firu - firula,
an den Galgen komm' wir allzumal.
a' Hüterl trag ich schief und keck,
Wind, Regen sind mir Mantel und Dreck.
Ob guter Christ, ob Hexeng'socks,
Begraben wird uns die Armsünderglock...*

Ovim sam primjerima, a molim da ih držite samo egzemplarnima, dopustit ću, već dovoljno dugo izrabljivao vašu strpljivost. Time hrvatskoj javnosti predajem ovu i likovno izvrsno opremljenu knjigu, koja, nakon moga predgovora o razvitku hrvatskog pjesništva u 20. stoljeću, a napisan je iz njemačkog motrišta, predstavlja uglavnom u istorodnim njemačkim verzijama - mislim da mi je to dopušteno reći - 78 hrvatskih pjesnika s njihovih 265 tekstova, a u izvrsnom izboru Slavka Mihalića. Kratki životopisi što ih je Mihalić napisao živo i s osobnim stavom zaokružuju našu antologiju, koja bi - bar se nadam - mogla biti dobar most od zemlje kulture Hrvatske prema Njemačkoj i Austriji i Švicarskoj, a sve na putu Hrvatske prema Europi.

Summary

The article is a taped version of the lecture given by Professor Manfred Jähnichen, Ph. D., of the Humboldt-Universität in Berlin, Germany, on June 6, 2000 at the Zagreb Goethe Institut. The occasion was the launching of an anthology of Croatian poetry in German, edited by the author. Speaking at first generally on the position of Croatian poetry in Europe today, the author gave a large number of examples clarifying a series of specific linguistic, stylistic and cultural problems in connection with the work of the 20th century with 265 poetic texts. The author hopes that the anthology, titled *Wind's Slough*, will represent a true bridge between the Croatian culture and the German linguistic area.